

KIRJASTON JA KOULUN YHTEISTYÖ KARSTULASSA LUKUVUONNA 2022–2023

Kirjaston ja koulun yhteistyösuunnitelma koskee esikoululaisia ja vuosiluokkia 1–9. Suunnitelman tavoitteena on taata se, että kaikilla oppilailla olisi tasavertaiset mahdollisuudet perehtyä kirjaston käyttöön ja kokoelmiin sekä tiedonhallintataitoihin. Pyrkimyksenä on virittää lasten ja nuorten lukuinnostusta ja kehittää heidän lukutaitoaan monipuolisesti.

Suunnitelma toimii ohjeena, jonka mukaan koulun ja kirjaston yhteistyötä pyritään toteuttamaan kirjaston kulloisetkin resurssit huomioon ottaen. Lasten- ja nuortenkirjastotyöstä vastaava informaattikko ottaa syys- ja kevätlukukauden alkaessa yhteyttä suunnitelmassa mainittujen luokkien opettajiin ja sopii yhteistyön aikataulutuksesta heidän kanssaan. Suunnitelma päivitetään vuosittain touko-elokuussa yhteistyössä koulun kanssa.

Luokkien omatoimisia kirjastokäyntejä (lainaaminen/palauttaminen) ei merkitä yhteistyösuunnitelmaan. Kirjasto toivoo, että opettajat tuovat oppilaitaan aktiivisesti kirjastoon ja sopivat aukioloaikojen ulkopuolella tehtävistä käynneistä hyvissä ajoin kirjaston kanssa. Omatoimisopimuksen allekirjoittaneet opettajat voivat päästää luokkansa kirjastoon omalla kirjastokortillaan aamuisin klo 8:n jälkeen. Opettajan tulee olla luokan mukana valvomassa oppilaita. Tässäkin tapauksessa käynnistä pyydetään ilmoittamaan etukäteen kirjastoon.

Opettajat voivat esittää kirjastolle toiveita, vaikka niitä ei olisi merkitty suunnitelmaan. Uusia ideoita otetaan vastaan. Rajallisten resurssien vuoksi kirjasto ei voi kuitenkaan taata, että kaikkiin suunnitelman ulkopuolisiin toiveisiin pystyttäisiin vastaamaan.

Kirjavinkkaus ja muut pyynnöt tulee esittää vähintään kaksi viikkoa ennen toivottua ajankohtaa.

Yhteistyösuunnitelma eri luokka-asteille

Esikoulu

Esikoululaiset tutustuvat kirjastoon sadun ja leikin kautta. Opettaja voi pyytää ryhmälle **räätälöidyn satutuokion** opettajan toivomasta aihepiiristä.

Alakoulu

1. luokka

Kirjastonkäytönopetus yhdistettynä satutuokioihin yhteensä 4 kertaa per lukuvuosi. Opetustuokion kesto noin 30 minuuttia.

Käsiteltäviä aihepiirejä:

- kirjastotila, erityisesti lastenosasto ja sen kokoelmat (kirjavinkkejä lukemaan opetteleville ja juuri lukemaan oppineille)
- kirjastokortti ja sen vastuullinen käyttö
- lainaaminen ja palauttaminen
- aineiston käsittely kirjastossa ja kotona
- hyvä kirjastokäyttäytyminen
- avun pyytäminen henkilökunnalta

Kevätlukukaudella tarjolla on **kirjavinkkaus**, jossa esitellään kohderyhmälle sopivia kirjoja eri keinoin. Kesto on noin 35 minuuttia.

2. luokka

Karstulan kirjaston **lukudiplomien esittely ja minivinkkaus**.

Tuokion ohessa kertausta lainaamisesta, palauttamisesta ja aineiston käsittelystä. Esittelytuokio pidetään kirjastossa, ja sen yhteydessä on mahdollisuus lainata diplomikirjoja. Tuokion kesto noin 35 minuuttia.

Kirjavinkkaus, jossa esitellään kohderyhmälle sopivia kirjoja eri keinoin.

3. luokka

Kirjastonkäytönopetus, jonka ohessa opitaan mm. seuraavia asioita:

- aakkostus ja hyllyjärjestys
- tiedonhaku
- kirjaston säännöt

Kirjavinkkaus TAI lukudiplomin esittely ja minivinkkaus.

4. luokka

Kirjavinkkaus TAI lukudiplomin esittely ja minivinkkaus.

5. luokka

Verkkokirjastokoulutus ja tiedonhakuharjoitukset mobiilitehtävien avulla. Kesto yhteensä noin 45 minuuttia.

- verkkokirjaston käyttö ja haku kokoelmasta
- saatavuustietojen tulkinta ja aineiston varaaminen

Kirjastonkäytönopetus kirjastotilassa

- aakkostus ja hyllyjärjestys
- aineistojen paikantaminen hyllystä
- kirjastoluokitus
- kirjaston säännöt

Kirjavinkkaus tarvittaessa.

6. luokka

Kirjavinkkaus TAI lukudiplomin esittely ja minivinkkaus kirjastossa. Kesto noin 35 minuuttia.

Kirjastonkäytön kertausta tarvittaessa.

Yläkoulu

7. luokka

Kirjahyllyjen kokoaminen kirjastoon eri aiheista opettajan toiveiden mukaan.

Verkkokirjastokoulutus ja tiedonhakutehtävät mobiilitehtävien avulla. Kesto yhteensä 45 minuuttia.

- verkkokirjaston käyttö ja haku kokoelmasta
- saatavuustietojen tulkinta asiakaspäätteeltä ja aineiston varaaminen
- e-kirjasto

Kirjastonkäytönopetus kirjastotilassa

- aineistojen paikantaminen hyllystä
- kirjastoluokitus

8. luokka

Kirjahyllyjen kokoaminen kirjastoon opettajan toivomasta aiheesta.

Genrekirjavinkkaus TAI opastus genresuosikkilistojen käyttöön tarvittaessa. Tarkoituksena on helpottaa oppilaiden kirjavainta.

9.luokka

Kirjahyllyjen kokoaminen kirjastoon opettajan toivomasta aiheesta.

Opastus Klassikko-suosikkilistojen käyttöön.

Lukudiplomi

Kaikki alakoulun luokat voivat suorittaa lukudiplomin, jonka voi saada lukemalla kuusi kirjaa. Jokainen palautettu lista osallistuu luokkakisaan. Eniten listoja palauttanut luokka voittaa palkintotuokion kirjastossa keväällä. Jokainen diplomeja palauttanut luokka palkitaan erikseen kirjapalkinnoilla.

Meillä kirjastossa kaikki kirjat ovat diplomikirjoja! Opettaja voi antaa lisäohjeita. Kirjan valintaa auttavat lukudiplomilistat, jokaiselle luokalle omansa. Kirjan EI tarvitse kuitenkaan olla listalla. Talonpoikasjärki auttaa osallistumaan sopivalla kirjalla diplomikisaan. Diplomikisan tavoite on innostaa lapsia ja nuoria lukemaan kirjoja ja kehittää lukutaitoa. Opettaja voi myös antaa ehdotuksia kirjalistaan.

Lukudiplomin materiaalit ovat jaossa luokkakäynneillä ja löytyvät kirjastosta paperisina sekä kunnan verkkosivulta <https://karstula.fi> (Vapaa-aika ja Matkailu -> Kirjasto-> Lasten ja nuorten kirjasto), josta niitä voi tutkia ja tulostaa pdf-tiedostoina. Lukudiplomilistaa voi käyttää lukuvinkkilistana, vaikkei diplomia suorittaisikaan. Listoja päivitetään uusilla kirjoilla joka vuosi.

Luokan oma lukupiiri

Luokassa voidaan lukea yhteinen kirja, jota käsitellään tehtävien avulla. Osaan kirjoista on olemassa valmiit tehtävät tai opettaja voi itse aktivoida lukijoita lukupiirimäiseen keskusteluun. Kaikille luokille on tarjolla kirjalista, josta voi valita luokalle yhden kirjan koko luokan kesken tai useamman kirjan luettavaksi ryhmissä. Kirjalistan saa kirjastosta. Kirjasto tilaa tarvittavan määrän valittua kirjaa/kirjoja opekortilla ja ne lainataan jokaiselle oppilaalle erikseen, jotta kirjan voi tarvittaessa viedä myös kotiin luettavaksi.

Virtuaalikirjasto

Tänä lukuvuonna opettajien on mahdollista kokeilla VR-laseja luokalle kirjastossa. Erityisesti kokeilulle on varattu aikaa marraskuulle 2022. Aikoja voi kysyä lokakuun alusta. Luokka tulee kirjastoon, jossa on tarjolla 2-3 tilaa ja 2-3 lasit. Vuoroaan odottavat voivat kierrellä kirjastossa, katsoa VR-lasien peilausta ruudulta tai heille voidaan järjestää muuta ohjelmaa. 1.-4. luokille tarjoamme kokeiluohjelmaa, jossa heitetään palloa ja lennätetään liidokkeja. Tutkia voi myös muita maailmoja. 5.-9. luokille tarjotaan kirjaston Metsänhaltija-virtuaalimaailmaa, jossa kerätään eri tehtävien avulla kirjallisia sitaatteja. Esillä on myös aineistoa virtuaalimaailmoista kirjallisuudessa. 7.-9. luokille voidaan räätälöidä mahdollisia muita maailmoja. Mukana myös Kehittämisyhtiö Karstulanseutu oy. Opettajat voivat sopia kirjastoon myös oman tutustumisajan VR-maailmaan esimerkiksi pienissä ryhmissä.